

Protestní prohlášení Českého svazu protifašistických bojovníků, z. s., proti výroku Danuše Nerudové 16. března 2025 v České televizi

Vyjadřujeme svůj hluboký nesouhlas s výrokiem Danuše Nerudové 16. března 2025 při debatě *Otázky Václava Moravce* v České televizi o osvobození Československa, že „**tuto zemi osvobodili Američané**“. Tento výrok je nepravdivý, zkresluje historii a uráží památku statisíců vojáků, kteří přinesli oběť při osvobození Československa.

Je o to závažnější, že jej vyslovila Danuše Nerudová, vysokoškolská profesorka a někdejší rektorka univerzity, která by měla být symbolem vzdělanosti a úcty k historickým faktům. Pokud takto zkresluje dějiny člověk, který měl odpovědnost za vzdělávání mladé generace – co to vypovídá o našem školství a budoucnosti historické pravdy?

Historická fakta, která nesmíme zapomenout:

- **Rudá armáda** nesla hlavní tíhu bojů při osvobození Československa. Padlo na 140 000 sovětských vojáků, kteří osvobodili většinu země včetně Prahy.
- **Rumunská armáda** bojovala po boku Rudé armády a podílela se na osvobození Moravy. Padlo nebo bylo nezvěstných více než 33 000 rumunských vojáků.
- **Polská armáda** bojující v rámci sovětských sil měla rovněž významné ztráty, zejména při bojích na severní Moravě a ve Slezsku.
- **1. československý armádní sbor** pod velením Ludvíka Svobody, složený z československých vojáků bojujících po boku Rudé armády, sehrál klíčovou roli při osvobození Slovenska a Moravy a utrpěl během bojů tisíce ztrát.
- **Americká armáda** osvobodila část západních Čech, především Plzeň, ale dohodou se Sověty nepokračovala dál. V bojích padlo 116 příslušníků pozemních sil (z nich 107 padlo v boji, 7 zemřelo na zranění a 2 zemřeli v zajetí), 360 vojáků bylo zraněných (z nich 7 zemřelo, 199 se vrátilo do služby), 55 vojáků bylo zajatých (z nich 2 zemřeli, 53 se vrátilo), 11 vojáků bylo nezvěstných – všichni se vrátili. Americké letectvo ztratilo v době okupace nad územím protektorátu a obsazeného pohraničí 408 zajatých letců, 282 letců zahynulo, 9 zůstalo nezvěstných, 40 mužů se vyhnulo zajetí úkrytem u civilního obyvatelstva nebo přechodem na Slovensko, 30 se zachránilo, protože jejich stroje se zřítily na již osvobozené území (zdroj – <https://www.fronta.cz/dotaz/pocet-padlych-americkych-vojaku>).
- Při osvobozování Československa bojovali a položili své životy **českoslovenští vlastenci**, zejména ve Slovenském národním povstání a Květnovém povstání českého lidu.

Je nepřijatelné, aby veřejní činitelé bez zábran šířili nepravdy o dějinách a tím manipulovali veřejným míněním. Osvobození Československa nebylo dílem jediné armády, ale Rudá armáda nesla hlavní tíhu bojů a přinesla největší oběti. Naší morální povinností je připomínat skutečnou pravdu o osvobození Československa. Jakékoliv pokusy o přepisování historie a zamlčování role Rudé armády jsou nepřijatelné a nebezpečné. Dnes, kdy se ve světě opět objevují tendence glorifikovat nacistické kolaboranty a překrucovat dějiny, je naší morální povinností připomínat skutečnou pravdu o osvobození Československa.

16. 3. 2025

PaedDr. Mgr. Jitka Gruntová,

předsedkyně výboru Českého svazu protifašistických bojovníků, z. s.

Josef Odehnal,

místopředseda výboru Českého svazu protifašistických bojovníků, z. s.

PhDr. Vladimír Pelc,

místopředseda výboru Českého svazu protifašistických bojovníků, z. s.